

Nr 2 mars 2009

Finlands

Synskadade

Under en stund
får jag vara delaktig
i en annan människas
vardag.

4 Anne styr
Livbojen

6 Braille - berättelsen
om hans liv

15 Kampanj för
stödpersoner

Innehåll Nr 2/09

- 3** Ledaren: Likvärdiga studier
- 4** Anne leder Livbojen
- 6** Louis Braille 200 år
- 10** Nya aktörer inom assistans
- 12** Evita – succémusikal
- 13** Annonser: Daganpassningskurs i Västnyland
- 14** Meddelanden
- 17** Annonser: Namntävling för FSS nya verksamhetscentrum
- 18** Kamratstöd i den personliga Livbojengruppen
- 20** Meddelanden från distrikten
- 23** Annonser: Hans Brummers stiftelse

Finlands Synskadade är medlemstidning för Förbundet Finlands Svenska Synskadade. Tidningen utkommer med 10 nummer/år i svartskrift, punktskrift, på CD och som elektronisk version, se www.fss.fi/aktuellt/fs. Kan också fås som e-postbilaga. Årgång 98. Nummer 3/2009 utkommer 30.3, manusstopp 10.3.

Utgivare: Förbundet Finlands Svenska Synskadade rf, Nylandsgatan 25 A 6, 00120 Helsingfors
Tfn 09-6962 300

Chefredaktör: Sofia Stenlund
Tfn 09-6962 3017

e-post: sofia.stenlund@fss.fi
Meddelanden och annonser mottas av chefredaktören.

Prenumerationer och adressändringar:
Susanna Antell, tfn 09-6962 3026
e-post: susanna.antell@fss.fi

Pärmbild: Stödpersonskampanj

Foto: Sofia Jernström

ISSN 0789-5739

Näkövammaisten Keskusliiton kirjapaino,
Helsingfors 2009

Likvärdiga studier

I början av detta år arrangerades två seminarier med fokus på audiellt material på Synskadades Centralförbund. Det ena av evenemangen behandlade taltidningar, det andra seminariets huvudsyfte var att dryfta inläst studiematerial för högskolestuderande. Utbildnings- och skolvärlden brukar ofta vara snabb att initiera reformer som utvecklar studiemiljön, men när det gäller tillgängligt studiematerial för alla finns det ännu mycket att arbeta på.

För att få tag på studiematerial i rätt och lättillgängligt format ligger en stor del av ansvaret idag på de studerande själva. Förutom att den studerande bör initiera hela processen krävs även kontinuerlig planering och förmågan att vara tålmodig och förutseende. Det räcker nämligen ungefär två månader innan ett nytt studiematerial material kan fås i tillgängligt format, menar undersökningen Bibliotekstjänster för högskolestuderande med läshandikapp, utförd på uppdrag av Celia, biblioteket för synskadade. I och med detta förbises principen om likvärdighet och likabehandling för alla.

I undersökningen såväl som under seminariet i början av februari framkom även att situationen i exempelvis Sveri-

ge är annorlunda. Där ligger ansvaret hos universitetet eller högskolan istället för hos eleven. En kontaktperson på utbildningsinstansen ombesörjer elevernas behov. Motsvarande process förverkligas även delvis i Norge.

I Sverige har Tal- och punktskriftsbibliotekets studiematerialsproduktion i huvudsak gagnat de cirka 200 synskadade studerande som funnits per år. För ett par år sedan växte produktionen till att omfatta även andra läshandikapp, då exempelvis dyslektiker har lättare att ta till sig inläst material i audioformat. Dock är det enbart synskadade elever som har rätt att initiera nyproduktion av material som övriga sedan kan låna. Många synskadade och personer med annat läshandikapp har gått igenom hela sin utbildning med en konsekvent oro över att materialet inte kommer i tid, att familj och bekanta inte har tid att ställa upp om det inte gör det, när motivationen kring själva studierna borde vara det primära.

Istället för att omorganisera och lagstifta kring en förbättring i dessa sammanhang motiverar många utbildningsinstanser sin nuvarande situation med att dylika fall behandlas individuellt. Tyvärr är det lättare att neka och beklaga eleverna när de kommer en och en.

Nätverk och utveckling präglar Livbojen

Den 12 januari inledde Anne Merisaari sitt jobb som projektansvarig för FSS projekt Livbojen. Syftet med projektet är att kartlägga, genomföra och utvärdera en vidareutvecklingsprocess som involverar det individuella rehabiliteringsbehovet.

■ Anne Merisaari ser fram emot att skapa nätverk och vidareutveckla individuella processer för synskadade som individer.

Anne har studerat juridik och vuxenpedagogik och har en varierande yrkesbakgrund bakom sig. Hon har arbetat inom många olika medborgarorganisationer och även fungerat som informator på Riksdagen, för Justitieombudsmannen och Justitiekanslern. Hon har även deltagit aktivt i ett projekt som involverar inlärningsproblematiken hos för tidigt födda barn. Annes egen dotter, Tuike som idag är 20 år, föddes som prematur 24 veckor gammal. Anne fick tidigt veta att dottern kommer att bli blind, och sedan dess har hon aktivt följt med utvecklingsprocesser och framsteg inom synskadavärlden.

- Tuike gick som integrerad elev i vanlig skola och idag studerar hon socialpsykologi vid Öppna Universitetet. Sin studentexamen avlade hon i december som första student som fötts så tidigt. Hon har haft grava inlärningsproblem, men rehabiliteringen har hjälpt henne mycket.

Eftersom Anne Merisaari och hennes familj haft mycket kontakt med Synskadades Centralförbund visste hon på förhand om att Förbundet Finlands Svenska Synskadade fanns. På frågan om varför hon sökte jobbet svarar Anne så här:

- Innehållet i projekt Livbojen är något som jag alltid velat göra och också gjort när jag tidigare arbetat på frivilligbasis. Målet är att ge medlemmarna ökade möjligheter att leva självständigt i sin egen miljö och även vara socialt och kulturellt aktiva. Utveckling intresserar mig mycket.

Via sina tidigare arbetsplatser har Anne även utvecklat ett stort intresse för bevakandet av mänskliga och grundläggande rättigheter för alla. I skrivande stund har Anne Merisaari bara arbetat på FSS i knappa två månader, men hon har under denna tid hunnit skapa sig en uppfattning om vad projektet kommer att innebära under de tre år det pågår.

- En utmaning är att det är lätt att pla-

nera med svårare att genomföra i praktiken. Det är lätt att säga att de synskadade som individer är i centrum, men utmaningen ligger i att se till att det också följs.

Anne Merisaaris modersmål är finska, men under tidigare arbetsförhållanden har hon också använt det svenska språket. Hon ser det som ytterligare en utmanande dimension i arbetet att språket är svenska. Att fungera som projektansvarig ser Anne Merisaari inte som ett ensamt arbete, hon har god hjälp av styrgruppen, projektgruppen, rehabiliterings- och de andra avdelningarna på FSS samt via andra aktörer som tillsammans småningom ska bilda en helhet – ett nätverk.

- Det är lätt att skapa kontakter och alla har varit intresserade av projektet och kommit fram med goda idéer, säger Anne Merisaari.

Text och foto: Sofia Stenlund

Namn: Anne Merisaari

Ålder: 49 år

Hemort: Född i Anjalankoski, numera Kouvola, bott i Helsingfors sedan trettio år

Familj: Maken Rauno och dottern Tuike, 20 år

Intressen: Motion och skönlitteratur, Anne läser och skriver även punktskrift flytande

Jubileumsåret | Braille 200 år

Louis Braille 200 år

Eftersom jubileumsåret till punktskriftens grundare Louis Brailles ära pågår under hela år 2009 publicerar Finlands Synskadade Arto Vanhanens föredrag i två delar om Louis Brailles bakgrund och liv. Föredraget presenterades av artikelförfattaren under det punktskriftsseminarium som FSS arrangerade den 17 januari.

I början av januari år 1809 föddes tre i världshistorien kända personer. En av dem var Abraham Lincoln som senare blev Förenta Staternas sextonde president, men som mest blev känd för att

ha avskaffat negerslaveriet i sitt hemland. Det tog dock ca 150 år förrän en svart man blev vald till president i USA. I England föddes samtidigt biologen Charles Darwin. Han blev känd för sin

evolutions- eller utvecklingslära, som förklarade växt- och djurarternas uppkomst genom naturligt urval. Han rönt starkt motstånd av kreationisterna. Den tredje föddes i Frankrike och hette Louis Braille. Han uppfann punktskriften, synskadades läs- och skrivspråk. Det har aldrig gjorts en uppfinning som har fått en så stor betydelse för synskadades liv som Brailles punktskrift. Han blev de blindas Johann Gutenberg. Louis Braille var den ende av de tre som inte under sin livstid blev hyllad utanför hemlandets gränser trots att han förde miljoner människor ut från mörkret.

Vem var Louis Braille?

Louis Braille föddes 4 januari klockan 4 på morgonen år 1809 i den lilla byn Coupvray ca 25 km från Paris. Han var Monique och Simon-René Brailles fjärde barn. Louis hade två systrar och en bror. Föräldrarna som vid Louis födsel var i fyrtioårsåldern såg i Louis en tröst, hjälp och sällskap för ålderdomen. Så blev dock inte fallet. Louis Brailles barn-domshem finns fortfarande kvar i byn Coupvray. Hemmet finns vid en gata som år 1831 omdöptes till Louis Brailles-gatan. Tillhörande fähus och andra uthus finns inte mera kvar. Hemmet är idag ett museum, som besöks av synskadade världen runt. Inne i det lilla bostadshuset är allting som det var under Louis Brailles tid. I ett rum finns en stor spis, en diskbänk av sten, en bred säng och ett bord med stolar. I huset finns även sadelmakare Simon-

Renés verkstad. I anslutning till huset fanns köksträdgård och vingård. Deras hus låg nära andra hantverkares hus i byn. Torget, kyrkan med gravgård och skolan intog en central plats.

Louis döptes fyra dagar efter sin födsel. Eftersom barndödligheten var stor döptes barnen så fort som möjligt. Louis växte och mådde bra. Sina första steg tog han mellan modern vid spisen och fadern i verkstaden. Var vädret vackert så lekte han ute på gården. Louis var ett ovanligt vetgirigt barn. Han var öppen och vaken för alla intryck i omgivningen. Detta var ett första tecken på den intelligens, som senare skulle brista ut i full blomstring. Han satt ofta i timmar i faderns verkstad och följde med hans arbete. Alla de förunderliga verktyg som låg på hyllor och bord och den egenartade beska lukten av nytt läder intresserade honom. Han hade dock fått stränga order att inte röra verktygen. Men de blanka vassa knivarna och sylarna fresade honom och en dag när föräldrarna var ute gick han in i verkstaden och tog en av dem i sin lilla hand. När han försökte göra hål i en läderrem, som fadern brukade göra, slant sylen och träffade honom i högra ögat. Han skrek och blodet rann över hans ansikte. Föräldrarna hörde skriket och kom in. Fadern tog honom i sin famn och torkade bort blodet.

En gammal helbrägdagörande gumma tillkallades och behandlade ögat med ett

■ Arto Vanhanen gav en mångsidig och nyanserad bild av Louis Brailles liv genom sitt föredrag på Brailleseminariet i januari.

”...tre ord: kärlek, vänlighet och ödmjukhet vilka senare karakteriserade Louis under hans liv.”

liniment som fick blodflödet att stanna. Även läkare kallades men han kunde inte hjälpa. En infektion tillstötte ögat och senare även det andra ögat. I det här skedet kunde synen ännu ha räddats med rätt hygien och antiseptiska medel som dock vid denna tid var okända. Louis var tre år när han blev blind.

Så småningom började Louis igen bekanta sig med omgivningen. Han lyssnade på fåglarna och vattnets brus vars klarhet han inte kunde se. Fadern gjorde åt honom en käpp med vilken han kunde orientera sig med i omgivningen. Han memorerade även antalet steg det tog för honom att gå över golvet. Louis upptäckte snart att om han sjöng eller gnlade högt medan han gick kunde han genom ekot av sin egen röst upptäcka murar, väggar och större föremål på sin väg.

Han märkte vidare att han hade nästan lika stor nytta av sitt luktsinne som av sitt känselsinne. Louis satt ofta på en bänk utanför sin fars verkstad och iakttog människor som gick förbi. Han lärde snart känna bybornas fotsteg och förvånade dem när han hälsade på dem med namn. Byns unga präst var imponerad av pojakens goda minne. Prästen frågade föräldrarna om han fick undervisa Louis tre timmar i veckan i prästgården, till vilket de samtyckte. Han lärde Louis elementära kunskaper om världen. Prästen gav Louis en humanistisk kristen syn som aldrig skulle lämna honom. Den sammanfattades i tre ord

kärlek, vänlighet och ödmjukhet vilka senare karakteriserade Louis under hans liv.

Louis började sin skolgång i den lilla byskolan. En seende skolkamrat ledsagade honom på morgonen till skolan och på eftermiddagen hem. Läraren läste högt för Louis en läxa som följande dag skulle återges av honom. Han förvånade sig över hur snabbt pojken lärde sig. Med hjälp av sin syster lärde sig Louis alfabetet genom att forma bokstäver med halmstrån. Han gick i byskolan i tre år. Läraren märkte att Louis var en intelligent pojke och ville att han skulle få vidare utbildning. Med hjälp av en slottsherre i byn kontaktades, med Louis föräldrars tillstånd, det kungliga institutet för unga blinda i Paris. Han blev antagen och den 15 januari 1819 skulle han infinna sig i institutet. Tioåriga Louis reste med sin far med diligensen och efter fyra timmar var de framme vid institutet som låg vid Viktorgatan i Paris värsta slumkvarter.

Som elev på blindinstitutet

Den fyra våningar höga skolbyggnaden var ganska nedsliten, klassrummen var mörka och fuktiga och eleverna sov i trånga sovsalar. Maten var också dålig och otillräcklig. Modern Monique sände matpaket till sin son, vilka han förvarade under sängen. Louis var givmild och delade med sig av innehållet. Förmodligen var det på grund av den ohälsa-

samma miljön som Louis så småningom fick sin tuberkulos. Eleverna fick inte lämna institutet utan var tvungna att leva i fukt och smuts årets alla dagar. Skolan hade 90 elever av vilka 60 var pojkar och 30 flickor. Pojkar och flickor hölls strängt isär.

Eleverna undervisades av tre lärare av vilka en var kvinnlig. Ett halvt dussin äldre synskadade elever hade som uppgift att assistera vid undervisningen. Skolan hade även seende elever, som mot gratis undervisningen skulle ledsaga de blinda eleverna.

Text: FM Arto Vanhanen
Föredrag på Finns Folkhögskola
17.1.2009

Det två i Arto Vanhanens artikelserie om Louis Braille publiceras i Finlands Synskadade nummer 3 som utkommer den 30.3 2009.

”Med hjälp av sin syster lärde sig Louis alfabetet genom att forma bokstäver med halmstrån.”

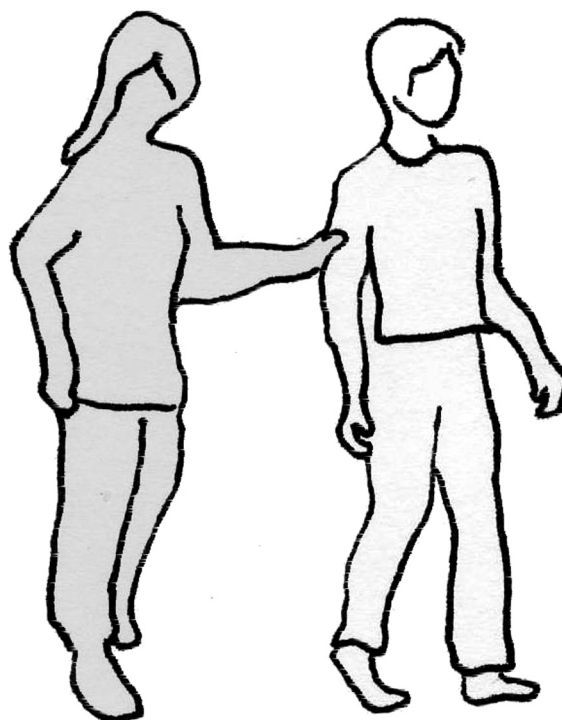
Nya aktörer inom verksamhetsområdet personlig assistans

I och med det lagförslag som innebär subjektiv rätt till personlig assistans för gravt handikappade har handikapporganisationerna reagerat snabbt. Även FSS har initierat samarbete med olika nätverk, här presenteras två av dem: Sentteri och assistentti.info.

Handikapporganisationerna grundade den 12.1 2009 en ny aktör, föreningen Sentteri, för att producera stödfunktioner angående personlig assistans för gravt handikappade. Grundande medlemmar är Heta – Förbundet för personliga assistenters arbetsgivare, Kynnys r.f., Synskadades Centralförbund r.f., Finlands MS-förbund, Finlands Svenska Handikappförbund och Förbundet Finlands Svenska Synskadade r.f. Sentteri är ett förbund vars verksamhet främjar förverkligandet av personlig assistans. Detta sker på ett sådant sätt att de handikappades verkliga hjälpbehov är grunden för verksamheten och den personliga assistansen erbjuds på ett likvärdigt sätt regionalt och funktionellt samt på ett jämställt sätt olika handikappgrupper emellan. I framtiden kommer föreningen Sentteri att starta och upprätthålla regionala center för personlig assistans på olika håll i Finland samt ge information om personlig assistans och dess former för förverkligande.

Sentteri är en ny och unik aktör på verksamhetsområdet personlig assis-

tans. Sentteri grundades av finländska handikapporganisationer vilka anser det värdefullt att satsa på att ordna, utveckla och producera verksamhet angående personlig assistans. Förbundets verksamhet baserar sig på handikappades självbestämmanderätt samt respekt för ett självständigt liv och mänskliga rättigheter. Som ordinarie medlem i Sent-

teri kan man enbart godkänna personer som är arbetsgivare för en personlig assistent, eller personer som använder sig av personliga assistenter med någon annan aktör som fungerar som arbetsgivare i dennes ställe.

I förbundets förtroendeorgan är det de synskadade, de som är användare av assistansfunktionen, som fattar besluten. På detta sätt kan förbundet Sentteri garantera att arrangemangen kring den personliga assistansen kontinuerligt finns i de handikappades egna händer. Man kan även bli förbundsmedlem efter grundandet. Handikapporganisationer och föreningar kan ansöka om organisationsmedlemskap. Stödande medlemskap kan ansökas av stiftelser, kommuner eller samkommuner samt andra kommunala sammanslutningar.

FSS med i nätverket Assistentti.info.

Under 2005 inleddes arbetet med ett nätverk relaterat till ärenden angående personlig assistans. Sedan dess har projektet utvecklats till nätverket assistentti.info, ett projekt som fungerar som ett nätverk angående personlig assistans innefattande rådgivningsservice, utbildning och dokumentbank. [Assistentti.info](http://assistentti.info) koncentrerar sig på utvecklande av personlig assistans och ärendet är högaktuellt med tanke på den lagreform som träder i kraft under år 2009. Rehabiliteringsavdelningen har under året bekantat sig med nätverkets

Bakgrunden till Sentteri-föreningen är ett uttalat behov av att förverkliga arrangemangen kring personlig assistans på ett koordinerat och likvärdigt sätt. Föreningen förväntas ta ett sakkunnigt grepp om ordnandet av personlig assistans. Såväl gravt handikappade som kommunerna önskar centraliserad regional verksamhet. Verksamheten, som koordineras nationellt, producerar centraliserade lösningar vilket också är kostnadseffektivt. Den nya handikapplanen ger utmärkta förutsättningar för att ordna personlig assistans för olika handikappgrupper samt stöda ordnandet av personlig assistans. Föreningen Sentteri är med om att rota den nya lagreformen i den praxis som finns bland handikapptjänsterna samt för att hitta nya lösningar för de utmaningar som finns inom verksamhetsområdet.

arbete och FSS har nu ansökt om medlemskap i nätverket [Assistentti.info](http://assistentti.info). Projektet är RAY-finansierat och det är avgiftsfritt att nyttja de delområden nätverket erbjuder i form av utbildningstillfällen och andra tjänster.

Medlemmar i nätverket är för närvarande ett trettiotal olika aktörer, såsom exempelvis Kynnys r.f., Synskadades Centralförbund, Boendeservicestiftelsen ASPA, Invalidförbundet, FDUV, Handikappförbundet, samt flera större handikapporganisationer och -projekt.

Evita - succémusical på Åbo Svenska Teater

■ Svenska Synskadade i Mellersta Nylands medlemmar och syntjänsten gjorde en utfärd till Åbo för att se Evita-musikalen. Från vänster Monica Kuvaja, Barbro Gahmberg, Daija Lindqvist, Monica Pakalén, Carita Hansten och Barbro Pietiäinen.

Musik: Andrew Lloyd Webber

Roller: Sören Lillkung Helena Larsson (Birthe Wingren sjuk)

Lördagen den 17 januari reste 10 personer från Svenska synskadade i mellersta Nyland på teaterresa till Åbo för att se musicalen Evita som visades på landets äldsta teaterhus, Åbo Svenska teater.

En kort resumé av musicalen Evita: Sången "Don't Cry For Me Argentina" (Sörj inte mig Argentina) påminner publiken om den oförglömliga historien om makt, drömmar och glamour. Huvudpersonen Eva "Evita" Duarte de Perón charmar det argentinska folket.

En sann historia om hur den fattiga flickan blev Sydamerikas mäktigaste kvinna och en ikonartad legend, är som en saga. Evitas liv berättas av den unga rebellen Che med början från år 1934. Småstadsflickan Eva tar sig till Buenos Aires och där når hon snabbt framgång.

Den vackra modellen blir skådespelare. Som reporter blir hon en känd radioröst och senare general Juan Perons fru (en scen beskriver hur hon teatraliskt slänger ut hans unga älskarinna...).

Karismatiska Evita vinner folkets hjärta; hon försvarar kvinnornas och arbetarnas rättigheter, men tar samtidigt på sig sina politiska motståndares hat.

Argentinas okrönte drottning dör i cancer 26.07.1952, endast 33 år gammal.

Var hon en ängel eller en kvinna?

Musicalen är en upplevelse för alla

teatervänner; goda sångare, duktiga dansare, kläderna tidsenligt eleganta... En njutning för alla fem sinnen - kan varmt rekommenderas.

Bland publiken träffade vi även synskadade från västra Nyland som var på plats med en hel busslast teatervänner, samt stötte även på andra vänner och bekanta i vimlet.

Text: Barbro Gahmberg

Foto: Rebecca Sandelin

Annons:

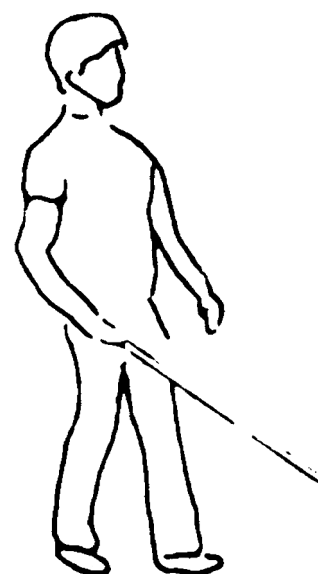
Daganpassningskurs i Västnyland våren 2008

Kursen riktar sig till dig som är synskadad och som inte tidigare har deltagit i våra rehabiliteringskurser.

På kursen går vi igenom bl.a. synoptik, förflyttningsteknik, ADL, sociala rättigheter och FPA-förmåner, kommunikation, sinnesträning, tekniska hjälpmedel, punktskrift, med mera. Kursen är kostnadsfri för deltagarna. Kursplatsen är lyan i Ekenäs och kursen är planerad att starta i april. Vi träffas cirka 10 gånger, en gång per vecka med början torsdagen den 2 april.

Om du är intresserad av att delta, kontakta rehabiliteringshandledare Barbro Dahlberg-Berghäll senast fredagen den 20 mars.

Tfn 050-561 2951 eller 09-6962 3019.

Meddelanden

Sheriff McGee vann hörspelspris

Årets pris för bästa hörspel har utsetts av de blindas hörspelsråd. I genren inhemska premiärer gick priset för verksamhetsåret 2008 till följetonghörspelet Sheriffi McGee i 13 delar. Vinnaren har skrivits av Marko Järvikallas och Mikko Viljanen för Radioteatern.

Hörspelets huvudpersoner är sheriffen McGee, som gestaltas av Antti Litja samt hans medhjälpare Wade som spelas av Markku Maalismaa.

Jury, som består av blinda eller synskadade med aktivt intresse för hörspel och litteratur, ansåg att hörspelets 13 delar väl kan lyssnas på som enskilda hörspel, men att serien bildar en följetong med ett eget budskap.

Hörspelspriset delas ut årligen.

Källa: Näkövammaisten Airut

Handikapporganisationer kommenterar studentexamen

Förbundet Finlands Svenska Synskadade har tillsammans med flera handikapporganisationer undertecknat en skrivelse som påpekar vissa olägenheter för abiturienter med syn- och hörselskada. Skrivelsen är initierad av berörda organisationer inom SPERES – Finlandssvenskt specialpedagogiskt resurscentrum och är tillsänd Studentexamensnämnden samt Undervisningsministeriet.

Skrivelsen påpekar exempelvis att synskadade elever inte har samma tillgång till gamla provuppgifter som andra elever utan att det endast de år en synskadad abiturient avlägger studentexamen överförs uppgifter till punktskrift. Även examinanderna med nedsatt hörsel har bristande möjlighet till delaktighet och likvärdighet när det gäller hörförståelseproven.

I skrivelsen gavs exempel på konkreta åtgärdsförslag och arrangemang för att förbättra syn- och hörselskadade abiturienters möjligheter att lyckas i studentexamen.

Fyra betydelsefulla timmar

Den 12 februari öppnades Finlands Svenska Handikappförbunds stödpersonskampanj. Kampanjen är tvåårig och riktar sig till 18-35-åriga potentiella stödpersoner i Mellannyalet.

Handikappförbundets Stödpersonsverksamhet har nu funnits till i fyra år och innan det som Stödpersonprojektet år 2002-2004.

Den största utmaningen med stödpersonsverksamheten är rekryteringen, berättar samordnare Sonja Karnell. Hon berättar också att den åldersgrupp, 18-35 år, som kampanjen riktar sig till är satt enligt uttryckliga önskemål från målgruppen.

En viktig poäng är att en stödperson varken är anhörig eller professionell utan en medmänniska att dela vardagliga saker med. De flesta stödpersonsökemålen handlar om att med stödpersonen kunna gå på kaffe, shoppa, på bio, ishockey-match eller teater. En del önskar att stödpersonen är med i motionsomgång och andra helt enkelt någon att prata med, d.v.s lite omväxling i vardagen. Någon önskar träffa sin stödperson varje vecka, de flesta två eller en gång per månad. Det är inte fråga om komplicerade saker som personerna önskar göra med sina stödpersoner eller något som tidsmässigt skulle vara väldigt krävande. Över hälften av personerna som finns i kön är under 40 år. Intresserade kan kontakta Sonja Karnell.

Som beskyddare för kampanjen fungerar idrottsprofilen Eva Wahlström och kampanjen illustreras med en fotoutställning med fotografier tagna av Sofia Jernström. Ett av fotografierna ses på pärmbilden till detta nummer av Finlands Synskadade.

Celia ger ut Synpunkt på svenska

Celia, biblioteket för synskadade, har gett ut tidningen Nääköpiste i över tio års tid. Tidningen har kommit ut på finska med ett svenskt sammandrag, men i år utkommer den i sin helhet på svenska under namnet Synpunkt. Tidningens utgivningsdatum är dessutom förflyttat från hösten till början av året för att kunna erbjuda aktuell information. Innehållet i den nyutkomna tidningen behandlar bland annat Celias nättjänster och bibliotekssamarbete. En nyhet som tidningen berättar om är DAISY-talbokstjänster för skolelever med läs- och skrivsvårigheter.

Synpunkt är en tidning som är avsedd för Celias samarbetsparter och den utkommer en gång per år. Tidningen kan du beställa från Celias kundtjänst: tfn 09-2295 2200 eller per e-post på adressen biblioteket@celialib.fi.

SCF inleder nätdistributionsprojekt

Synskadades Centralförbund och Celia, biblioteket för synskadade, har inlett ett tvåårigt nätdistributionsprojekt. Projektet ska ge taltidningsläsare och Celiakunder bättre och snabbare tillgång till tidningar och annat material genom en portabel mottagare med Internetförbindelse.

Taltidningarna och dess möjligheter och utmaningar dryftades under ett seminarium som arrangerades i Synskadades Centralförbunds verksamhetscentrum Iris i slutet av januari. Taltidningsproducenter och andra inom branschen hade inbjudits till deltagande och diskussion om Daisy-formatet och taltidningarnas framtida utvecklingsmöjligheter. En undersökning angående innehållet presenterades också. Enligt undersökningsresultatet betraktades Daisy som fördelaktigt ur produktionssynvinkel, men också ur läsarsynpunkt. Vidare konstaterades att läsarna önskar mer lättsamt material, kamratstöd, tips och råd.

Värdinna förbättrar servicen i Östra Centrums köpcentrum

Från och med mitten av februari kan kundkretsen i Östra Centrums köpcentrum få hjälp med uppköp och ärenden av en värdinna, så kallad "Itisemäntä".

Servicen är avsedd för äldre, funktionshindrade och konvalescenter. För att försäkra sig om att få hjälp bör kunden på förhand komma överens med värdinnan om vilka mål som ska besökas. Man kommer även överens om tidpunkt och plats för träffen.

Värdinnan hjälper funktionshindrade, pensionärer och konvalescenter med uppköp, att röra sig, packning av varor och andra ärenden. Köpcentrumsassistenten är gratis och det praktiska är förverkligat av Helsingin Diakoniaopisto, Företagsföreningen Östra Centrum r.f., K-citymarket Östra Centrum, Synskadades Centralförbund, Helsingfors stads socialmyndighet samt Wereldhave Finlands Ab. Tolv handikapporganisationer var med om att skapa servicen.

Med hjälp av denna nya tjänst förbättras köpcentrets kundbetjäning. En motsvarande tjänst har fungerat i Iso Omena i Esbo sedan år 2005. Tjänsten är tillgänglig från måndag till fredag klockan 10-14 och värdinnan kan kontaktas på förhand på tfn 050-578 1279. Tjänsten fungerar i huvudsak på finska.

Namntävling

Vad ska vårt nya verksamhetscentrum heta?

Förbundet Finlands Svenska Synskadades centralkansli flyttar i augusti till nya verksamhetsutrymmen i Arabiastranden i Helsingfors.

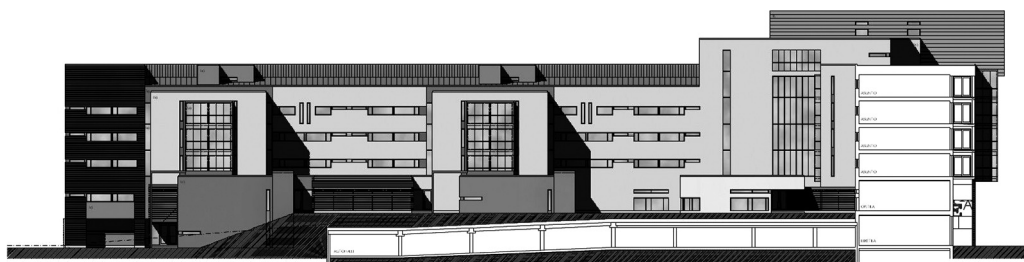
Vi utlyser härmed en tävling att hitta på ett namn för verksamhetscentret.

Tävlingstiden utgår den 19 mars och vinnaren offentliggörs på förbundets vårmöte den 18-19 april. Den person som föreslår namnet som väljs får ett pris.

Du kan skicka ditt/dina förslag till informationschef Mari Pennanen per e-post mari.pennanen@fss.fi, per post på adressen FSS, Nylandsgatan 25 A 6, 00120 Helsingfors eller per telefon 09-6962 3013.

Vinnaren väljs ut av en jury bestående av FSS ordförande, verksamhetsledare, informationschef, chefredaktör och informationssekreterare.

Lycka till med namnidéerna!

Kamratstöd i livbojengruppen

Nedanstående artikel, som i visst avseende har anknytning till Förbundet Finlands Svenska Synskadade r.f:s nya projekt Livbojen, har Arto Vanhanen skrivit i slutet av år 2008 på uppmaning av Ann-Sofi Rosendahl. Den behandlar stödmaterial för diskussion i grupper om rehabilitering.

Materialet finns i form av CD-skivor och därtill hörande texthäften. Hon har själv tagit del av artikeln. På grund av hennes bortgång har jag dock, i språkligt avseende, något omarbetat den första versionen av artikeln. Allas vår goda vän Ann-Sofi gick från tiden till evigheten 15.01.09. Alla som kände henne sörjer djupt hennes bortgång. Artikelförfattaren vill med denna artikel hedra Ann-Sofis minne.

För drygt fyra år sedan gav Ann-Sofi Rosendahl ut en CD, med tillhörande häfte, som bar titeln "Projekt livsmod, livsglädje – vägen tillbaka. En inåtvand-

rares dagbok". Innehållet är ägnat att vara ett stödmaterial för funktionshindrade bl.a. synskadade vid diskussionsgrupper t.ex. studiecirklar. Materialet vill visa att funktionsnedsättning kan vara ett handikapp, men inte ett hinder för att fungera i samhället. Sommaren 2008 gav Ann-Sofi ut en ny CD med titeln "Att bli vän med livet igen". Där berättar hon som funktionshämrad om sin livssituation och vad som har gett henne styrka att gå vidare i livet. Detta material är tänkt som ett diskussionsunderlag till den personliga livbojgrupp som hon hoppades skall bildas kring din person.

Livbojen håller flytande

En personlig livbojgrupp kan enligt Ann-Sofi bestå av synskadade, anhöriga till de handikappade, deras vänner samt sakkunniga och stödjande medlemmar. Det kamratstöd som synskadade ger varandra, får en officiell status som rehabiliteringsform genom dessa personliga livbojengrupper. Ann-Sofi ville genom sin CD ge många fina tankar och idéer som ger ny kraft att kämpa vidare. CD:n består av nio sektioner/spår. Den personliga livbojengruppen kan diskutera om: Inställningen till det egna handikappet, sjukdomsbilden, vad klarar vi ännu av, kamratstöd, känslorna, de anhöriga och närmiljön och hur går livet vidare. De olika sektionerna belyser Ann-Sofi med exempel från sitt eget liv. Med hjälp av dessa ville hon sporra grupperna till vidare diskussioner. Det är av dessa man skall ta lärdom, växa och gå vidare. Med sin nya CD ville Ann-Sofi knuffa upp humöret på alla funktionshindrade och med sitt eget exempel visa att det inte är så farligt att vara handikappad.

Positiv och kreativ

Efter en lång tid av diabetes drabbades Ann-Sofi av total blindhet efter en ögonoperation i början av 1990-talet. Före det hade hon arbetat som ungdomsledare i Korsholm och verksamhetsledare åt Femte ungdomsringen. År 2004 fick hon, som en följsjukdom, diabetesneuropati och blev rullstolsbu-

ren. Tack vare omfattande rehabilitering, bekostad av FPA, gick hon igen på sina egna ben. Bakom detta låg ett hårt arbete och ett gott stöd av hennes föräldrar och vänner. Hon kämpade igenom smärtor och tillkortakommanden. Hon bodde i en handikappanpassad lägenhet, som hon gjorde om till en skapande verkstad med många hjälpmedel. Hennes dator var försedd med talsyntes, men fungerade dessutom med verbala kommandon. Med sin assistent gick hon på träning, motionerade i närmiljön och lagade mat. Handikappcentralen i Vasa var ett gott stöd för Ann-Sofi både natt och dag. Trots sina svårigheter var Ann-Sofi positiv, humoristisk och mycket kreativ. Hon deltog aktivt i Vasa Svenska Synskadade r.f:s olika aktiviteter, verkade som FSS r.f:s informatör och skrev ofta artiklar i handikapptidskrifter. Självsade hon att det var bara ett handikapp hon var livrädd att drabbas av och det var att bli bitter och inåtvänd, för det skulle göra hennes liv mörkt och kompakt.

Ann-Sofis båda ovannämnda CD:n kan erhållas av hennes föräldrar.

Text: Arto Vanhanen FM

Meddelanden från distrikten

Distriktsföreningen Vasa svenska synskadade r.f.

Till fredagen den 20 mars har vi förhandsbokat biljetter till pjäsen Blommor av stål som går på Wasa Teater. Blommor av stål utspelar sig i den amerikanska södern på åttiotalet. Sex färgstarka kvinnor möts varje lördag i en frisersalong. De samtalar om drömmar, kärlek, födelse, giftermål och död. Genom åren permanentas deras vänskap lika mycket som lockarna. Med humor och generositet tacklar de livets med- och motgångar.

Pjäsen riktar sig främst till kvinnor och därför får denna träff gå under kvinnoträffar men såklart är även män välkomna att titta på pjäsen. Biljetterna är alltså bokade till fredagen den 20 mars kl. 19.00. Biljetten kostar 19,80 per person. Anmäl er till Lyktan senast onsdagen den 4 mars. Tfn 06-3170 654. Kvinnoträffarna ordnas i samarbete med Folkhälsan.

Karaträff 23.3 kl. 18.00 på Lyktan. Familjeterapeut Leif Westerlund kommer och föreläser om relationer. I samarbete med Folkhälsan.

Medlemsträff 25.3 kl. 13.00 i Närpes. I träffen deltar Inga Lassfolk-Herler från

föreningen Finlands dövblinda samt rehabiliteringshandledarna Marja-Leena Österlund och Pia Nabb. Mera information om träffen kommer inom kort på medlemsbandet.

Stolgymnastik fortsätter varje ojämn vecka onsdagar kl. 13.00 på Lyktan. Ledare är Britten Nylund.

Café Lyktan varje ojämn vecka onsdagar kl. 14.00. Välkomna in till Lyktan på en kopp kaffe!

Mimoselgrupperna fortsätter träffas på onsdagar jämna veckor. Nybörjargruppen samlas kl. 10-12 och fortsättningsgruppen kl. 13-15 på Lyktan. Kursen sker i samarbete med Folkhälsan.

Ålands Synskadade r.f.

Föreningens nya organisationssekreterare Melisse Haldin har börjat den 16.2.2009. Hon arbetar halvtid och är på Ankaret måndagar kl 9-14. På torsdag-fredag är hon på HandiCampen kl 9-16. Hennes telefontider är måndag kl 10-12, telefon 19 670 och torsdag-fredag kl 9-15, telefon 527 360.

Nästa månadsträff är måndagen den 9 mars kl 18 på Ankaret, Johannebovägen 7, 22100 Mariehamn. Då skall våra nya syntolkare presentera sig. Braille-bingo

spelas igen måndagen den 23 mars kl 18 på Ankaret. Välkomna alla gamla och nya medlemmar!

Ålands Synskadade r.f. håller ordinarie vårmöte lördagen den 28 mars kl 12 i verksamhetscentret Ankaret. Stadgeenliga ärenden och kaffeservering. Välkomna!

Svenska Synskadade i Östnyland

Stadgeenligt årsmöte hålls lördagen den 21 mars klockan 13 i Kajutan, Ågatan 33 i Borgå. Välkomna! Styrelsen.

Norra Österbottens Svenska Synskadade r.f.

Måndagar kl. 13 tränar bowlarna på Idrottsgården i Jakobstad.

Onsdagar; kl. 10 punktskrift på Fyren, kl. 12.30 ordnas vattengymnastik i samarbete med Folkhälsan på Östanlid i Jakobstad.

Torsdagen 5.3 kl. 13 samlas gruppen för anhöriga på Fyren. Vi får besök av Ann-Charlotte Villför från Folkhälsan. Även nya deltagare är välkomna, hälsar Ann-Mari Ekstrand.

Föreningsträffen i mars hålls tisdagen 10.3 kl. 18.30 på Fyren.

Följande tisdag 17.3 har vi en matlagningsträff på eftermiddagen, maten avnjuts från kl. 17 och kl. 18 ser vi en

syntolkad film. För matens skull ber vi er anmäla ert deltagande till Fyren.

Mera info om evenemangen på medlemsbandet och ÖT:s minneslista (på lördagar) samt från Fyren tfn 7234 880 eller 050-3795 658.

Välkomna med!
Styrelsen

Svenska Synskadade i Mellersta Nyland r.f

Måndagsträffar

Kl. 13-14 ev. program och kaffe
9.3 Sittdans med Maj-Karin Brotherus
16.3 Fotvårdaren Marianne Blom-Lindström (45 min/28 e)
Beställ tid via Tiina på Tian.

23.3 Önskad exkursion till LIDL i energihuset i Kampen med Harriet Laitinen. Start från Tian kl. 12.30. Kaffe på café.
30.3 Majsi Åhman berättar om gamla ordspråk

Lyssna på medlemsbandet för ev. ändringar i programmet

Motion

Boccia: Spelarna håller vårpaus.
Vattenjumppan på fredagar kl. 11-12 i Folkhälsans bassäng i Seniorhuset. Gruppen är fullbokad men om du är intresserad ta kontakt med Tiina på Tian.

Teater

Vi har 15 platser på Lilla Teaterns

"AMADEUS" torsdagen den 16.4 kl. 19.00. Kontakta Tiina på Tian senast 23 mars för att boka biljett (14 euro).

"Amadeus är inte tragedi eller fars utan en melodram även om den innehåller komiska drag".

Café Tian

Torsdagen den 5.3. kl. 17.30 blir det fransk kväll med Chrissé Lång

Annat:

Föreningens årsmöte lördagen den 4.4.09 kl. 10 på Tian
Onnela motionveckoslut 16-17.5.09

Mera information om föreningens program på medlemsbandet och på Internet: www.fss.fi/distriktsforeningar/mellersta/handelser

Kansliets, Tians tfn är (09) 612 1779.
Telefontid mån-ons kl. 9.30–13.30.
Andra tider kan du lämna meddelande på telefonsvararen.

Svenska synskadade i Västnyland

Svenska synskadade i Västnyland r.f. sammankallar till vårmöte lördagen den

14 mars 2009 kl. 13.00 i Lyan, Prästängsgatan 12, Ekenäs. Stadgeenliga vårmötesförhandlingar med redovisningar över år 2008.

Välkommet besök av Cecilia Blomqvist som arbetar vid FSS's kansli och som bl. a. är kontaktperson mellan föreningen och Förbundet Finlands Svenska Synskadade r.f.

Transport i vanlig ordning. Anmälning till Bjarne Sandberg, tfn 040-544 8313 eller till Birgitta Nordström, tfn 019-241 1233 senast torsdag 12 mars. Välkommen med! Styrelsen.

Herrklubben i distriktsföreningen Svenska synskadade i Västnyland r.f, träffas följande gång torsdagen den 26 februari 2009 kl.16.00 i Lyan. Ordentligt bastubad utlovas. Anmäl ditt intresse till Nicke Wikström GSM: 0400-477899 senast 24.02-09. Väl mött.

Läsecirkeln samlas onsdagen den 18 mars 2009 kl. 13.30 i Lyan, Prästängsgatan 12, Ekenäs och samtalar då om Robert Åsbackas roman Orgelbyggaren. För trakteringens skull behövs Din anmälning till Christine Lundén-Fredriksson tfn 050-331 0695 senast den 16 mars-09. Välkommen med!

Hans Brummers Stiftelse

Hans Brummers Stiftelse delar ut understöd till förmån för synskadade, i praktiken främst för kunskaps- och livskvalitetsbefrämjande ändamål.

Skriftliga ansökningar, som bör innehålla

- sökandens fullständiga namn, personbeteckning, adress och telefonnummer
- ändamål för understödet
- ansökta beloppet
- bankkonto

sänds senast 31.3.2009 till: Hans Brummers Stiftelse
c/o Pettersson
Gäddvägen 8 A 1
02170 Esbo

Tel.: 0400-514964
hansbrummersstiftelse@gmail.com

Spel som även vi har glädje av.

RAY delar ut hela vinsten från spel till medborgarorganisationer. De i sin tur hjälper oss finländare att ta bättre hand om oss själva och varandra.

Förbundet Finlands Svenska Synskadade r.f. får under detta år 974 000 euro i understöd från RAY till sitt viktiga arbete.

www.raytukee.fi

